Western Cape Government

Education

Direktoraat: Kurrikulum VOO

TELEMATIESE ONDERRIG 2017

REKENINGKUNDE
Graad 11

Liewe Graad 11 Rekeningkundeleerder

Welkom tot hierdie Telematiese projek. Hierdie program sal jou hersienings- en studieprogram ondersteun in jou voorbereiding vir die finale Graad 11 Rekeningkunde-eksamen.

Hierdie program bied jou ‘n geleentheid om dit wat jy in die klas geleer het, vas te lê. Die aanbieders sal nie op alle dele van die kurrikulum kan konsentreer nie maar sal fokus op daardie dele waarmee leerders probleme ondervind.

Wenke vir sukses in Rekeningkunde

Om te slaag in Rekeningkunde moet jy op die volgende let:

- Begin werk vanaf die eerste dag
- Let noukeurig op in die klas om te verseker dat jy die werk verstaan
- Voltooi Rekeningkunde huiswerk/oefeninge daagliks
  OEFEN…OEFEN…OEFEN
- Werk netjies en akkuraat
- Toon berekeninge in hakies
- Lees instruksies by vrae/aktiwiteite versigtig en maak seker jy verstaan wat gevra word
- Wees nougeset in die voltooiing van take,assesseringsaktiwiteite en toetse asof jy vir die finale eksamen voorberei
- Maak gebruik van vorige eksamenvraestelle en toetse vir hersiening
- Verfyn jou eksamentegniek: wanneer jy hersien, kies vrae wat jou in jou swakker areas sal verryk. Gebruik die tydstoekennings in die vraag om te bepaal of jy die vraag in die beskikbare tyd kan voltooi.

Voorspoed met jou Graad-11 jaar.

Dr GR Schreuder
Senior Kurrikulumbeplanner: Rekeningkunde

TELEMATIESE ONDERRIG: REKENINGKUNDE ROOSTER – GRAAD 11

Datum	***Tyd***	***Onderwerp***	***Teen die einde van hierdie les behoort jy die volgende te ken:***
Dinsdag, 7 Februarie 2017	16:00 – 17:00	**Vaste bates:** Bate verkope	▪ Hoe om waardevermindering te bereken deur die reguitlynmetode (op kosprys) en op die verminderde saldo metode te gebruik ▪ Hoe om die vervreemding (verkope) van ‘n vaste bate op te teken *aan die begin van ‘n finansiële jaar *gedurende ‘n finansiële jaar *aan die einde van ‘n finansiële jaar ▪ Die formaat van die bateverkope rekening
Dinsdag, 21 Februarie 2017	16:00 – 17:00	**Vaste bates:** Bate verkope en vaste bate nota	▪ Die formaat van die bateverkope rekening ▪ Die formaat van die Vaste Bate Nota
Donderdag, 2 Maart 2017	16:00 – 17:00	**Vennootskappe:** Formaat van Balansstaat en Notas	▪ Die doel van ‘n Inkomstestaat ▪ Die doel van ‘n Balansstaat ▪ Die formaat van die Balansstaat en Notas tot die Balansstaat ▪ Hoe om ‘n Balansstaat en Notas tot die Balansstaat op te stel ▪ Die proses wat jy moet volg wanneer jy ‘n Inkomstestaat en ‘n Balansstaat opstel
Maandag, 22 Mei 2017	16:00 – 17:00	**Vennootskappe:** Formaat van Balansstaat en Notas	▪ Die doel van ‘n Inkomstestaat ▪ Die doel van ‘n Balansstaat ▪ Die formaat van die Balansstaat en Notas tot die Balansstaat ▪ Hoe om ‘n Balansstaat en Notas tot die Balansstaat op te stel ▪ Die proses wat jy moet volg wanneer jy ‘n Inkomstestaat en ‘n Balansstaat opstel
Woensdag, 11 Oktober 2017	16:00 – 17:00	**Vennootskappe:** Ontleding en vertolking van finansiële state	▪ Waarom ons finansiële aanwysers bereken ▪ Waar om die inligting te kry ▪ Hoe om finansiële aanwysers/verhoudings te bereken ▪ Hoe om finansiële aanwysers/verhoudings te ontleed

Tasbare/Vaste Bats		
Belangrike begrippe/ vaardighede	▪ Waardevermindering ▪ Doel van waardevermindering afskryf ▪ Wat gebeur wanneer ‘n vaste bate ten volle afgeskryf is ▪ AARP beginsels met betrekking tot vaste bates: *Historiese koste beginsel - vaste bates word teen hulle oorspronklike prys opgteteken *Omsigtigheid – waardevermindering moet afgeskryf word op bates wat hulle waarde verloor *Paring – waardevermindering word tot die gepaste finansiële jaar toegeken ▪ Berekening van waardevermindering op kosprys (reguitlynmetode) ▪ Berekening van waardevermindering op verminderde saldo ▪ Bateverkope – kan as ‘n nominale of as ‘n balansstaatrekening beskou word. Dit sal nie in die Inkomstestaat of Balansstaat gaan nie. Dit is ‘n interim rekening wat gebruik word om die wins of verlies op die verkoop van ‘n vaste bate te bereken.	
Vervreemding van vaste bates	▪ Begin van jaar ▪ Gedurende die jaar ▪ Einde van jaar	
Stappe om te volg met die vervreemding van vaste bates	*Stap 1:* Oordrag van kosprys	Dt Bateverkope Kt Vaste bate (Voertuie of Toerusting)
	Stap 2: Skryf waardevermindering af (gedurende en einde van jaar)	Dt Waardevermindering Kt Opgehoopte waardevermindering op Toerusting/Voertuie
	Stap 3: Oordrag van opgehoopte waardevermindering	Dt Opgehoopte waardevermindering op Toerusting /Voertuie Kt Bateverkope
	Stap 4: Teken verkope op	*Kontantverkope:* Dt Bank Kt Bateverkope
		Kredietverkope: Dt Debiteurekontrole Kt Bateverkope
		Inruil: Dt Krediteurekontrole Kt Bateverkope
	Stap 5: Bereken/Teken op wins/verlies	*Wins:* Dt Bateverkope Kt Wins met verkoop van vaste bate (I/S)
		Verlies: Dt Verlies met verkoop van vaste bate (I/S) Kt Bateverkope

Dt **Voertuie/Toerusting** **B** **Kt**

		Saldo	a/b				Bateverkope (oordrag van **kosprys** van bate verkoop /ingeruil)		
		Bank/ Krediteure-kontrole (aankoop van vaste bate)					Saldo	o/d	
		Saldo	a/b						

Dt **Opgehoopte waardeverminderisng op toerusting/voertuie** **B** **Kt**

		Bateverkope (oordrag van opgehoopte waardeverminder-ing op bate verkoop /ingeruil)					Saldo	a/b	
		Saldo	o/d				Waardevermindering (waardevermindering afgeskryf)		
							Saldo	a/b	

Dt **Waardevermindering** **N** **Kt**

		Opgehoopte waardeverminder-ing op toerusting					Wins-en-verliesrekening		
		Opgehoopte waardeverminder-ing op voertuie							

Dr **Bateverkope** **Kt**

		Toerusting/ Voertuie (oordrag van kosprys)					Opgehoopte waardevermindering op toerusting/ voertuie (oordrag van opgehoopte waardevermindering)		
		Wins met verkoop van bate (wanneer die bate teen **meer** as die drawaarde verkoop word)					Krediteurekontrole / Debiteurekontrole / Bank (teken die verkope op)		
							Verlies met verkoop van bate (wanneer die bate teen **minder** as die drawaarde verkoop word)		

TASBARE BATES / VASTE BATES	**Grond & geboue**	**Toerusting**	**Voertuie**	**Totaal**
Drawaarde aan begin van jaar				
Kosprys				
Opgehoopte waardevermindering				
Bewegings:				
Toevoegings				
Vervreemding teen drawaarde				
Waardevermindering				
Drawaarde aan einde van jaar				
Kosprys				
Opgehoopte waardevermindering				

Aktiwiteit 1

Gebruik die inligting uit die rekeningkunde rekords van Josh Handelaars geneem om die volgende rekeninge in die Algemene Grootboek op te stel:

- Voertuie
- Opgehoopte waardevermindering op voertuie
- Bateverkope
- Waardevermindering

Balanseer/sluit die rekeninge af op 29 Februarie 2016

Information:

1. On 1 Maart 2015 het die volgende saldo's, onder andere, in die boeke van Josh Handelaars verskyn:
   - Voertuie R759 000
   - Opgehoopte waardevermindering op voertuie R297 750
2. Op 31 Augustus 2015 is 'n voertuig met 'n oorspronklike kosprys van R180 000, op krediet verkoop vir R100 000. Die opgehoopte waardevermindering op hierdie voertuig het R60 000 op 1 March 2015 beloop.
3. 'n Nuwe voertuig is op 1 December 2015 op krediet aangekoop vir R200 000.
4. Waardevermindering word teen 20% p.j. op die verminderde-saldo metode afgeskryf.

Aktiwiteit 2

Jy word voorsien met 'n gedeeltelik voltooide nota tot die Balansstaat van LauJen Handelaars op 28 Februarie 2017.

GEVRA:

2.1 Gebruik die addisionele inligting hieronder om die Vaste Bate Nota tot die Balansstaat op 28 Februarie 2017 te voltooi.

2.2 Stel die Bate Verkope rekening op om die verkope van die Toerusting op te teken.

ADDISIONELE INLIGTING:

1. Waardevermindering word soos volg afgeskryf:
   - Voertuie teen 15% p.j. op kosprys
   - Toerusting teen 20% p.j. op die verminderde-saldo metode
2. Gedurende die jaar is 'n faktuur van Hermanus Groothandelaars vir die volgende ontvang:
   - Herstelwerk R12 000
   - Die bou van 'n motorhuis R50 000

   Die volle bedrag is foutiewelik aan herstelwerk gedebiteer.
3. 'n Nuwe voertuig was vir R180 000 op 1 November 2016 op krediet aangekoop. Die eienaar het ook vir die installering van 'n nuwe klankstelsel ter waarde van R12 000 en vir die lisensie, R540 betaal.
4. Op 31 Augustus 2016 is toerusting teen nuwe toerusting wat R240 000 kos, ingeruil. Die toerusting wat ingeruil is, was op 1 Maart 2014 vir R160 000 aangekoop en is teen 'n verlies van R12 160 ingeruil.

VENNOOTSKAPPE

- Begrippe uniek aan vennootskappe (Rente op kapitaal; Bonus aan vennote; Verdeling van winste)
- Algemene Grootboek: (Kapitaal rekeninge; Privaatrekeninge; Verdelingsrekening)
- Aansuiwerings
- Opstel van Inkomstestaat; Balansstaat met Notas
- Ontleding en vertolking van finansiële state

Dit is belangrik dat jy die formate van die finansiële state en notas ken

FORMAAT VAN INKOMSTESTAAT

	Verkope	
	Koste van verkope	( )
	Bruto wins	
	Ander bedryfsinkomste	
	Bruto bedryfsinkomste	
	Bedryfsuitgawes	( )
	Bedryfswins	
	Rente inkomste	
	Wins voor rente uitgawes /Finansieringskoste	
	Rente uitgawe	( )
	Netto wins	

FORMAAT VAN BALANSSTAAT

BATES	
NIE-BEDRYFSBATES	
Vaste/Tasbare bates (drawaarde)	
Finansiële bates	
BEDRYFSBATES	
Voorrade	
Handels- en ander ontvangbare bedrae	
Kontant en kontantekwivalente	
TOTALE BATES	
EKWITEIT EN LASTE	
EIENAARSBELANG	
Kapitaal	
Privaatrekeninge	
NIE-BEDRYFSLASTE	
Lening	
BEDRYFSLASTE	
Handels- en ander betaalbare bedrae	
Oortrokke Bank	
Korttermyngedeelte van lening	
TOTALE EKWITEIT EN LASTE	

NOTAS TOT DIE FINANSIËLE STATE

VASTE BATES	Grond en geboue	Voertuie	Toerusting	Totaal
Drawaarde aan die begin van die jaar				
Kosprys				
Opgehoopte waardevermindering	( )	( )	( )	( )
Bewegings				
Toevoegings				
Verkope teen drawaarde	( )	( )	( )	( )
Waardevermindering	( )	( )	( )	( )
Drawaarde aan die einde van die jaar				
Kosprys				
Opgehoopte waardevermindering	( )	( )	( )	( )

HANDELS- EN ANDER ONTVANGBARE BEDRAE

Handelsdebiteure	
Voorsiening vir oninbare skulde	( )
Netto handelsdebiteure	
Vooruitbetaalde uitgawes	
Opgelope inkomste (ontvangbaar)	
Deposito vir water-en-elektrisiteit	

KONTANT EN KONTANTEKWIVALENTE

Vaste depositos (verval binne 12 maande)	
Spaarrekening	
Bank	
Wisselgeld	
Kleinkas	

HANDELS- EN ANDER BETAALBARE BEDRAE

Krediteure	
Opgelope uitgawes (betaalbaar)	
Vooruitontvange inkomste	
Pensioenfonds	
Mediesefonds	
SAID (LBS)	

KAPITAAL	Vennoot A	Vennoot B	Totaal
Saldo aan begin van jaar			
Bydrae gedurende die jaar			
Onttrekkings gedurende die jaar	( )	( )	( )

PRIVAATREKENINGE

	Vennoot A	Vennoot B	Totaal
Netto wins volgens Inkomstestaat			
Salarisse aan vennote			
Rente op kapitaal			
Bonuse aan vennote			
Primêre verdeling van wins			
Finale verdeling van wins			
Onttrekkings vir die jaar	( )	( )	( )
Behoue inkomste vir die jaar			
Saldo aan die begin van die jaar			
Saldo aan die einde van die jaar			

Aktiwiteit 3

Jy word voorsien van inligting met betrekking tot GoGold Handelaars soos op 28 Februarie 2017.

GEVRA:

3.1 Stel die nota vir die privaatrekeninge op.

3.2 Stel die Balansstaat op 28 Februarie 2017 op. Toon bewerkings in hakies waar notas nie verlang word nie.

INLIGTING: Die volgende bedrae is uit die boeke op 28 Februarie 2017 geneem:

Kapitaal: Goliath	900 000
Kapitaal: Goldworth	1 020 000
Onttrekkings: Goliath	450 000
Onttrekkings: Goldworth	391 500
Privaatrekening: Goliath (Kt.)	94 800
Privaatrekening: Goldworth Kt.)	73 500
Verbandlening: Worthy Bank	480 000
Lening: XYZ Bank	108 000
Grond en geboue	1 708 000
Toerusting	584 800
Opgehoopte waardevermindering op toerusting	76 740
Handelsvoorraad	427 480
Verbruiksgoedere voorhande	22 140
Debiteurekontrole	61 640
Voorsiening vir oninbare skulde	2 325
Krediteurekontrole	168 395
Bank (Kt.)	7 800
Spaarrekening	60 000
Opgelope inkomste (ontvangbaar)	11 580
Vooruitontvange inkomste	2 280
Opgelope uitgawes (betaalbaar)	7 560
Vooruitbetaalde uitgawes	2 760
Kleinkas	900
Wisselgeld	600

Addisionele inligting

1. Die Inkomstestaat het ‘n netto wins van R780 000 getoon.
2. 20% van die lening van XYZ Bank is binne die volgende finansiële jaar betaalbaar.
3. Die inskrywings van die vennootskapooreenkoms moet nog gemaak word. Die vennootskapooreenkoms stipuleer die volgende:
   - Mnr. Goliath verdien ‘n jaarlikse salaris van R180 000 terwyl Mnr. Goldworth R24 000 per maand verdien
   - Die vennote verdien rente van 12% p.j. Die saldo’s van die kapitaalrekeninge het onveranderd gedurende die jaar gebly.
   - Mnr. Goliath het ‘n bonus van R25 000 verdien
   - Die oorblywende wins word gelyk tussen die vennote verdeel

Aktiwiteit 4

Die volgende inligting is geneem uit die boeke van Royal Handelaars. Vennote B Prins en K King is die eienaars van die onderneming.

GEVRA:

4.1 Stel die volgende notas tot die finansiële state op vir die jaar geëindig 28 Februarie 2017:

- Vaste Bates Assets
- Handels- en ander ontvangbare bedrae
- Kontant en kontantekwivalente
- Privaatrekeninge

4.2 Stel die Balansstaat van Royal Handelaars op 28 Februarie 2017 op. Toon berekeninge in hakies waar notas NIE verlang word nie.

INLIGTING:

A. SALDO'S OP 1 MAART 2016:

Kapitaal: B Prins		936 000
Kapitaal: K King		655 200
Privaatrekening: B Prins	Kt.	73 800
Privaatrekening: K King	Dt.	49 200
Voertuie		1 392 000
Toertusting		384 000
Opgehoopte waardevermindering op voertuie		679 260
Opgehoopte waardevermindering op Toertusting		153 600

B. SALDO'S OP 28 FEBRUARIE 2017:

Vaste deposito: Good Bank (16% p.j.)		600 000
Handelsvoorraad		142 760
Verbruiksgoedere voorhande		9 600
Debiteurekontrole		205 200
Voorsiening vir oninbare skulde		10 260
Krediteurekontrole		320 560
Bank	Dt.	73 200
Spaarrekening		265 800
Opgelope inkomste (ontvangbaar)		7 200
Vooruitontvange inkomste		4 800
Opgelope uitgawes (betaalbaar)		10 140
Vooruitbetaalde uitgawes		18 360

C. ADDISIONELE INLIGTING:

C.1 Een van die vaste depositos by Good Bank vir R180 000 verval op 31 Mei 2017.

C.2 Die netto wins is soos volg tussen die vennote verdeel:

	B Prins	K King
Jaarlikse salarisse	550 000	440 000
Rente op kapitaal	210 000	147 000
Bonuse	62 000	46 000
Oorblywende wins	54 000	108 000

C.3 Die onttrekkings deur die vennote vir die jaar beloop:

- B. Prins – R900 000
- K. King – R660 000

C.4 Daar was geen verandering in kapitaal gedurende die jaar nie.

C.5 ‘n Voertuig is op 28 Februarie 2017 verkoop en korrek opgeteken:

- Kosprys R224 000
- Opgehoopte waardevermindering (28 Februarie 2017) 142 900
- Verkoopprys 90 000

C.6 Toerusting ter waarde van R120 000 is op krediet op 28 Februarie 2017 van Durable Steel aangekoop en is korrek opgeteken.

C.7 Waardevermindering vir die jaar:
Voertuie R208 800
Toerusting 76 800

Ontleding en vertolking van finansiële state

- Weet hoe om finansiële aanwysers te bereken
- Weet hoe om finansiële aanwysers te vertolk

1. Winsgewendheid Hoe doeltreffend is die besigheid met sy gewone bedryfsaktiwiteite

Finansiële aanwysers:

* % Bruto wins op verkope
* % Netto wins op verkope
* % Bedryfsuitgawes op verkope
* % Bedryfswins op verkope
* % Bruto wins op koste van verkope Winsopslag)

ANTWOORDE MOET IN % GETOON WORD ALLE BEDRA KOM UIT DIE INKOMSTESTAAT

2. Likiditeit Vermoë van besigheid om korttermyn of onmiddellike skulde te kan betaal.

Finansiële aanwysers:

* Bedryfsverhouding (Verhouding x : 1)
* Vuurproefverhouding (Verhouding x : 1)
* Netto bedryfsbates (Rand)
* Voorraadomsetsnelheid (Keer per jaar)
* Debiteure-invorderingstermyn (Dae)
* Krediteurebetalingstermyn (Dae)
* Gemiddelde tydperk van voorraad voorhande (Dae)

3. **Solvensie** Vermoë van besigheid om totale skuld te kan vereffen

Finansiële aanwyser: * Totale bates : Totale laste

4. **Risiko en hefboom** Tot watter mate word die besigheid deur lenings gefinansier in vergelyking met kapitaal.

Finansiële aanwysers: * Skuld-ekwiteit-verhouding (hoe laer die verhouding, hoe laer die risiko)

*Opbrengs op Totale kapitaal aangewend
Indien OOTKA hoër is as die rentekoers op lenings, is die besigheid positief gerat
Indien OOTKA laer is as die rentekoers op lenings, is die besigheid negatief gerat

5. **Opbrengs** Verdien die vennote 'n regverdige bedrag op hulle belegging?

Finansiële aanwysers: *Opbrengs op gemiddelde eienaarsbelang (%)
*Opbrengs deur elke vennoot verdien

Aktiwiteit 5: Basiese vrae wat deur lesers van die finansiële state gevra word

Die finansiële aanwysers wat jy moet kan bereken, beantwoord sekere vrae rakende die finansiële state van 'n besigheid. Daar is 5 vrae wat lesers vra. Pas die vrae in Kolom B met die kategorie in Kolom A. Skryf die korrekte vraag langs die kategorie in Kolom A.

	Kolom A
5.1	Winsgewendheid
5.2	Solvensie
5.3	Likiditeit
5.4	Opbrengs
5.5	Finansiële risiko / hefboom

	Kolom B
A	Kan die onderneming sy huidige of onmiddellike skulde met gemak terugbetaal?
B	Verdien die eienaars (vennote) 'n goeie opbrengs op hul belegging?
C	Tot watter mate word die onderneming deur lenings in vergelyking tot eie kapitaal gefinansier?
D	Is die onderneming effektief in sy normale bedryfsaktiwiteite, met ander woorde, is hulle in staat om 'n wins te maak en hoe goed beheer hulle hul uitgawes?
E	Kan die onderneming al sy skulde met gemak terugbetaal?

Aktiwiteit 6: Finansiële aanwysers

Jy moet die volgende finansiële aanwysers kan bereken en vertolk. Jy hoef dit NIE te memoriseer nie aangesien die berekening van die finansiële aanwyser gelees/afgelei kan word. Dit is meer belangrik om te verstaan wat die finansiële aanwysers jou van die besigheid vertel.

Kategorie	Finansiële aanwyser	Hoe om te bereken
Winsgewendheid & bedryfs-doeltreffendheid	% Bruto wins op verkope (omset)	
	% Bruto wins op koste van verkope (winsopslag %)	
	% Bedryfsuitgawes op verkope (omset)	
	% Bedryfswins op verkope (omset)	
	% Netto wins op verkope (omset)	
Solvensie	Netto Bates	
	Solvensie verhouding	
Likiditeit	Netto bedryfsbates of netto bedryfskapitaal	
	Bedryfsverhouding	
	Vuurproefverhouding	
	Voorraadomsetsnelheid	
	Periode waarvoor genoeg voorraad voorhande is	
	Debiteure-invorderingstermyn	
	Krediteurebetalingstermyn	
Risiko / Hefboom	Skuld-ekwiteitverhouding	
Opbrengs	% Opbrengs op gemiddelde eienaarsbelangs	
	% Opbrengs deur elke vennoot verdien	

Aktiwiteit 7

Jy word voorsien van inligting met betrekking tot Look Good Clothing. Lisa Looks en George Good is die eienaars van die onderneming.

GEVRA:

7.1 Bereken die finansiële aanwysers soos in Inligting D aangedui.

7.2 Lewer kommentaar oor of die vennote tevrede met elk van die volgende aspekte behoort te wees. Haal finansiële aanwysers met werklike bedrae/verhoudings/persentasies aan om jou antwoorde te staaf.

7.2.1 Die winsopslag persentasie

7.2.2 Die likiditeit

7.2.2 Die opbrengs deur die onderneming verdien.

7.2.3 Die opbrengs deur elke vennoot verdien

7.2.4 Die risiko en hefboom

INLIGTING:

A. INKOMSTESTAAT VIR DIE JAAR GEËINDIG 28 FEBRUARIE 2017

	2017	**2016**
Verkope (60% op krediet)	2 176 000	2 880 000
Koste van verkope (alles op krediet)	(1 280 000)	(1 920 000)
Bruto wins	896 000	960 000
Ander inkomste	108 000	97 600
Bedryfsuitgawes	(680 000)	(724 000)
Bedryfswins	324 000	333 600
Rente inkomste	15 200	6400
Rente uitgawe	(124 320)	(71 680)
Netto wins	214 880	268 320

B. BALANSSTAAT SOOS OP 28 FEBRUARIE 2017

2.2 ROYAL HANDELAARS BALANSSTAAT OP 28 FEBRUARIE 2016		
BATES	**2017**	**2016**
Nie-bedryfsbates	2 299 280	2 628 800
Vaste bates	2 131 280	2 372 800
Finansiële bates (12% p.j.)	268 000	256 000
Bedryfsbates	673 600	539 200
Voorrade (alles handelsvoorraad)	424 000	336 000
Handels- en ander ontvangbare bedrae (alles debiteure)	241 600	176 000
Kontant en kontantekwivalente	8 000	27 200
TOTALE BATES	2 972 880	3 168 000
EKWITEIT EN LASTE		
Eienaarsbelang	1 868 880	2 440 000
Kapitaal	1 920 000	2 400 000
Privaatrekeninge	(51 120)	40 000
Nie-bedryfslaste	680 000	512 000
Lening: Credit Bank (15% p.j.)	680 000	512 000
Bedryfslaste	424 000	216 000
Handels- en ander betaalbare bedrae (alles krediteure)	176 000	216 000
Oortrokke Bank (18% p.j.)	248 000	0
TOTALE EKWITEIT EN LASTE	2 972 880	3 168 000

C. NOTAS TOT DIE BALANSSTAAT

KAPITAAL	**Prins**	**King**	**Totaal**
Saldo aan begin van jaar	1 200 000	1 200 000	2 400 000
Bewegings	320 000	(800 000)	(480 000)
Saldo aan einde van jaar	1 520 000	400 000	1 920 000

Privaatrekeninge	**Prins**	**King**	**Totaal**
Wins volgens Inkomstestaat	116 440	98 440	214 880
Salarisse	48 000	56 000	104 000
Rente op kapitaal	68 000	50 000	118 000
Bonus	8 000	0	8 000
Primêre verdeling van winste	124 000	106 000	230 000
Finale verdeling van verliese	(7 560)	(7 560)	(15 120)
Onttrekkings	(66 000)	240 000	(306 000)
Behoue inkomste vir die jaar	50 440	(141 560)	(91120)
Saldo aan begin van jaar	20 000	20 000	40 000
Saldo aan einde van jaar	70 440	(121 560)	(51 120)

D. FINANSIËLE AANWYSERS

	2017	**2016**
Winsopslag %	**7.1.1**	50,0%
% Bruto wins op verkope	41,2%	33,3%
% Bedryfsuitgawes op verkope	31,3%	25,1%
% Bedryfswins op verkope	**7.1.2**	11,6%
% Netto wins op verkope	9,9%	9,3%
Solvensie verhouding	2,7 : 1	4,4 : 1
Bedryfsverhouding	1,6 : 1	2,5 : 1
Vuurproefverhouding	**7.1.3**	0,9 : 1
Voorraadomsetsnelheid	**7.1.4**	5,7 keer
Periode waarvoor daar voorraad voorhande is	108 dae	64 dae
Debiteure-invorderingstermyn	**7.1.5**	56 dae
Krediteurebetalingstermyn	56 dae	41 dae
Skuld-ekwiteitverhouding	**7.1.6**	0,2 : 1
% Opbrengs op totale kapitaal aangewend	12,3%	11,5%
% Opbrengs deur die onderneming verdien	**7.1.7**	12,2%
% Opbrengs deur Prins verdien	8,3%	12,5%
% Opbrengs deur King verdien	**7.1.8**	11,9%

Aktiwiteit 8: Jy word voorsien van inligting met betrekking tot Incredible & Trendy, ‘n klerewinkel, op 30 Junie 2016. Mnr Better en Mev Best is die eienaars in die vennootskap.

8.1 Bereken die volgende finansiële aanwysers op 28 Februarie 2017.

8.1.1 Bedryfsuitgawes op omset (3)
8.1.2 Vuurproefverhouding (4)
8.1.3 % Opbrengs op gemiddelde eienaarsbelang (8)
8.1.4 Voorraadomsetsnelheid (5)

8.2 Lewer kommentaar op die likiditeitsposisie vir 2017. Haal DRIE relevante finansiële aanwysers aan (werklike verhoudings of syfers) om jou antwoord te staaf. (8)

8.3 Die eienaars is ontevrede met die snelheid waarteen voorraad verkoop word. Verduidelik waarom hulle so voel deur ‘n relevante finansiële aanwyser aan te haal, om jou verduideliking te staaf. (4)

8.4 Bespreek DRIE redes waarom ‘n besigheid nie te veel voorraad moet aanhou nie. (6)

8.5 Sal die eienaars van hierdie onderneming tevrede wees met die opbrengs op ekwiteit? Verduideliking deur ‘n finansiële aanwyser aan te haal om jou mening te staaf. (4)

INLIGTING

A. Uittreksel uit die Na-aansuiweringsproefbalans	**2017**	**2016**
Kapitaal: Incredible	900 000	1 050 000
Kapitaal: Trendy	540 000	540 000
Privaatrekening: Incredible	138 150	108 000
Privaatrekening: Trendy	(36 000)	(17 100)
Handelsvoorraad	480 000	450 000
Debiteurekontrole	126 000	90 000
Bank	-	108 000
Krediteurekontrole	216 000	171 000
Oortrokke Bank	360 000	-

B. Uittreksel uit Inkomstestate	**2017**	**2016**
Verkope	2 700 000	2 430 000
Koste van verkope	1 080 000	1 080 000
Bruto wins	1 620 000	1 350 000
Bedryfsuitgawes	972 000	720 000
Netto wins	648 000	630 000

Finansiële aanwysers	**2017**	**2016**
Netto wins op verkope	24%	25,9%
Bedryfsuitgawes op omset	**?**	29,6%
Bedryfsverhouding	1,1 : 1	3,4 : 1
Vuurproefverhouding	**?**	1,2 : 1
Voorraadomsetsnelheid	**?**	3,9 keer
Debiteure-invorderingsperiode	48,7 dae	40 dae
% Opbrengs op gemiddelde eienaarsbelang	**?**	44%